

3. oktobra 2023

Európska únia predstavuje svoj program ako čestný hosť na medzinárodnom knižnom veľtrhu v Guadalajare 2023

Budovanie únie kultúr

Mexiko, Latinská Amerika a Karibik spolu s Európskou úniou budujú spoločenstvo porozumenia v záujme spravodlivejšej, inkluzívnejšej a inšpiratívnejšej budúcnosti pre všetkých.

Európska únia (EÚ) je čestným hosťom 37. ročníka medzinárodného knižného veľtrhu *Feria Internacional del Libro* (FIL) v Guadalajare, ktorý sa bude konať od 25. novembra do 3. decembra 2023. EÚ bude v Guadalajare prítomná s cieľom vytvoriť nové oblasti spolupráce a posilniť svoje vzťahy s Mexikom a celým regiónom Latinskej Ameriky a Karibiku. Toto stretnutie bude vychádzať z veľkého bohatstva kultúrnej a jazykovej rozmanitosti EÚ, na ktorej je založená jej história a súčasnosť, ako aj z medzikultúrneho dialógu s Mexikom a Latinskou Amerikou.

Okrem toho, že medzinárodný knižný veľtrh v Guadalajare¹ je najväčším knižným veľtrhom v Latinskej Amerike a jedným z najväčších na svete, je dôležitým kultúrnym podujatím, ktoré zahŕňa všetky formy umeleckého vyjadrenia, kultúrne podujatia a výmeny medzi občianskou spoločnosťou a akademickou obcou. Medzinárodný knižný veľtrh je spoločenské a mediálne podujatie, ktoré priťahuje viac ako 800 000 návštevníkov, má viac ako 15 miliónov sledovateľov na sociálnych sieťach a správy o ňom podáva viac ako 2 000 odborníkov z médií a tlače a novinárov.

EÚ sa zúčastní na medzinárodnom knižnom veľtrhu v Guadalajare s heslom „***Budovanie únie kultúr***“, ktoré v najširšom zmysle vzdáva hold rozmanitosti kultúr v EÚ a krajinách Latinskej Ameriky a Karibiku, ako aj ich potenciálu spájať naše rôznorodé národy.

Literárny program EÚ ako čestného hosťa veľtrhu zahŕňa účasť viac ako 70 spisovateľov z 27 krajín EÚ² a z Ukrajiny. Títo spisovatelia budú odrážať kultúrnu pluralitu Európy a rozmanitosť literárnych žánrov a štýlov. Medzi prítomnými autormi budú Dacia Maraini, ktorá otvorí literárny salón, Tatiana Țibuleac, Lidia Jorge, José Luis Peixoto, Pascal Quignard, Nina Yargekov, María Dueñas, Andréi Kurkov, María Cecilia Barbeta, Tadhg Mac Dhonnagain, Colm Tóibín, Mária Ferenčuhová, Judit Berg a Andrés Forgách. Cieľom aktivít literárneho programu EÚ na medzinárodnom knižnom veľtrhu je vytvoriť priestor na dialóg medzi európskymi a latinskoamerickými autormi, ako aj s verejnosťou, ktorá veľtrh navštíví. Program EÚ pokrýva aj sekcie *FIL Joven* (mládež), *FIL Niños* (deti), *FIL Ciencia* (veda) a *FIL Pensamiento* (myšlienky). V rámci týchto priestorov pozýva Univerzita v Guadalajare aj rečníkov – intelektuálov, akademikov, vedcov, politikov, autorov, aktérov občianskej spoločnosti – z členských štátov EÚ, aby sa zúčastnili na diskusiách spolu s rečníkmi z Latinskej Ameriky a Karibiku a iných kontinentov. Témy a program pripravuje univerzita a budú včas oznámené.

Aktivity pre odborníkov z vydavateľského priemyslu a knižného odvetvia sú dôležitou súčasťou účasti EÚ na medzinárodnom knižnom veľtrhu: viac ako 50 vydavateľov a odborníkov z tohto odvetvia z 27 krajín EÚ sa zúčastní na programe, ktorý je navrhnutý s cieľom uľahčiť a podporiť vzájomne sa obohacujúce partnerstvá s mexickým a latinskoamerickým knižným priemyslom a jeho odborníkmi.

Spolu s hosťujúcimi spisovateľmi, hudobníkmi a umelcami budú súčasťou rozsiahleho programu, ktorý zahŕňa hudobné a tanečné predstavenia, cyklus európskych filmov, rôzne výstavy

¹ Viac podrobností nájdete na webovom sídle veľtrhu: https://fil.com.mx/info/info_fil.asp

² Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Česko, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Chorvátsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko, Švédsko a Taliansko.

#FILGuadalajara

#UniónDeCulturas

#SomosLectores

výtvarného umenia a gastronomický program. Program na deväť večerov vo *Foro FIL* (fórum FIL) bude odrážať mnohé prítomné regióny a krajiny, rozmanitosť umeleckého prejavu, európsku spoluprácu a spoluprácu s umelcami z Latinskej Ameriky a dialóg medzi kultúrami. Konkrétne sa uskutočnia vystúpenia Mládežníckeho orchestra Európskej únie, festival európskeho džezu, jadransko-balkánska párty, severský večer, súčasný tanec so Sashou Waltz, koncerty elektronickej hudby, noc rapu a španielsko-mexický festival. V múzeu *Museo de las Artes* (MUSA) Univerzity v Guadalajare sa uskutočnia rôzne výstavy vrátane výstavy imerzného digitálneho umenia. V múzeu *Museo Cabañas* sa uskutoční výstava o histórii mozaiky, zatiaľ čo v Paseo Chapultepec v Guadalajare bude výstava fotografií venovaná latinskoamerickým a európskym spisovateľom.

Účasťou na medzinárodnom knižnom veľtrhu v Guadalajare 2023 sa EÚ usiluje podporovať dialóg, podnecovať kultúrnu výmenu, rozširovať vzájomné poznatky a nadviazať dlhodobú umeleckú a odbornú spoluprácu a spoluprácu.

Literárny program

Na literárnom programe EÚ sa ako čestný hosť zúčastní viac ako 70 autorov³ z 27 členských štátov Európskej únie (EÚ) a z Ukrajiny. Autori boli vybraní na základe návrhov národných inštitúcií členských štátov EÚ zodpovedných za ich knižné a literárne odvetvie a s cieľom zabezpečiť rozmanitosť žánrov, prítomnosť začínajúcich autorov a zastúpenie jazykovej a sociálnej rozmanitosti Európy. V tomto literárnom programe sú zastúpení súčasní a mladí spisovatelia, ako aj autori grafických románov, ilustrátori a autori literatúry pre deti a mládež.

Autori boli pozvaní, aby sa zúčastnili na debatách za okrúhlym stolom a diskusiách, verejných čítaniach, stretnutiach o poézii, prezentácii európskych antológií, literárnom dialógu, výmenách názorov s verejnosťou a aktivitách súvisiacich s čítaním a propagáciou literatúry. V rámci dvadsiatich diskusných panelov s názvom „**Literárne dialógy s Európou**“ sa stretnú spisovatelia z rôznych európskych a latinskoamerických krajín, aby diskutovali o súčasných literárnych a spoločenských otázkach, a verejnosť bude vyzvaná, aby sa v plnej miere zapojila do diskusie.

Počas deviatich dní sa v pavilóne EÚ uskutočnia aj rôzne literárne podujatia malého formátu:

- **Európski veľvyslanci literatúry:** Veľvyslanci členských štátov EÚ v Mexiku budú čítať vybrané texty zo svojich krajín v pôvodnom jazyku, ako aj v preklade do španielčiny.
- **Prezentácia európskych antológií** preložených do španielčiny (jedna za deň).
- Predstavenie **Ceny Európskej únie za literatúru** a čítanie jej víťazných autorov.
- Každý deň sa uskutočnia **stretnutia európskej poézie** s čítaním európskych básnikov.
- **Dialógy s autormi** na konkrétnu tému alebo o konkrétnej knihe.
- **Špeciálne literárne spomienky:**
 - Kafkovo dielo a doba.
 - *Le Petit Prince* – Malý princ v preklade do pôvodných mexických jazykov.
 - V pavilóne EÚ sa bude vzdávať posmrtná pocta ukrajinskej spisovateľke Victorii Ameline.

³ Pozri prílohu 1 – potvrdení autori.

Program pre odborníkov z knižného priemyslu

Program EÚ ako čestného hosťa zahŕňa prítomnosť odborníkov z vydavateľského priemyslu, najmä nezávislých vydavateľov, medzinárodných agentov pre práva, knihkupcov, ilustrátorov, distribútorov, prekladateľov a ďalších odborníkov z knižného odvetvia zo všetkých členských štátov EÚ, ktorí sa zúčastnia na programe skúmajúcom možnosti trvalej spolupráce s ich latinskoamerickými partnermi. Všetky aktivity pre odborníkov z knižného odvetvia podporuje **Platforma pre kultúrne vzťahy (CRP)**, iniciatíva financovaná EÚ.

Tri dni aktivít a stretnutí odborníkov sa budú konať v pavilóne EÚ a ich súčasťou budú:

- I. Aktivity zamerané na vytváranie sietí medzi odborníkmi:
 - „**rýchle zoznamovanie**“ s vydavateľmi z Latinskej Ameriky a Karibiku,
 - individuálne B2B stretnutia najviac s piatimi vybranými vydavateľmi z Latinskej Ameriky a Karibiku,
 - stretnutie s prekladateľmi,
 - každodenné príležitosti nadviazať profesionálne kontakty s kolegami.
- II. Počas každého odborného dňa veľtrhu sa uskutočnia **až tri podujatia** na témy, ktoré sú zaujímavé pre knižný sektor, so širokým obsahom a v súčinnosti s inými aktivitami. Na podujatia budú pozvaní vydavatelia, autori a odborníci z EÚ a krajín Latinskej Ameriky a Karibiku.
- III. Seminára týkajúce sa **práv duševného vlastníctva** otvorené pre všetkých vydavateľov z EÚ a Latinskej Ameriky a Karibiku organizované v rámci Medzinárodného fóra vydavateľov.

Umelecký program

Program EÚ ako čestného hosťa zahŕňa deväť skvelých predstavení, ktoré sa postupne každý večer uskutočnia vo *Foro FIL*, ktoré sa nachádza v areáli výstavniska Expo-Guadalajara.

1. Koncert Mládežníckeho orchestra Európskej únie, sobota 25. novembra

Otvárací koncert klasickej hudby pod vedením mexického dirigenta Carlosa Miguela Prieta s 39 mladými hudobníkmi z 22 krajín EÚ. Na vystúpenie s orchestrom bude pozvaných približne 40 mladých mexických hudobníkov.

2. Jadransko-balkánska párty, nedeľa 26. novembra

Vystúpenie plné hudby a tanca z Bulharska, Chorvátska, Grécka, Rumunska a Talianska v spolupráci s tanečníkmi z Mexika.

3. Večer európskeho džezu, pondelok 27. novembra

Večer venovaný súčasnému európskemu džezu, na ktorom vystúpia **Sketchbook Quartet** (Rakúsko), saxofonistka **Angelika Niescier** (Nemecko) a violončelistka **Mabe Fratti** (Guatemala/Mexiko).

4. Predstavenie súčasného tanca „In C“, utorok 28. novembra

Dielo v choreografii **Sashe Waltz**, v ktorom vystúpi 12 európskych a mexických tanečníkov, vzniklo na základe skladby „**In C**“ a zahrá ho živý orchester.

5. Dvojité predstavenie, streda 29. novembra

Írska harfa, s dvoma skvelými tradičnými írskymi harfistami, Siobhánom Armstrongom a Séamusom Ó Flathartaom. Írska harfa bola uznaná za súčasť nehmotného svetového dedičstva.

Koncert „Añoranza“, ktorý spája veľkú klasickú virtuozitu a tvorivú silu, s **Francescom Tristanom (Luxembursko) a Ramim Khalifém (Francúzsko-Libanon)**, ktorí vystúpia s **klavírom a elektronickým syntetizátorom**.

V tomto špeciálnom programe klavírne duo skúma pojem nostalgie prostredníctvom rôznych výrazových foriem, ktoré sú dedičstvom Európy.

6. Sara Parkman a hostia: severský večer, štvrtok 30. novembra

Koncert vytvorený Sarou Parkman (Švédsko) na základe severských pastorálnych hlasov, matriarchálnej tradície, ktorá v severských krajinách existuje už vyše 500 rokov. Tieto hlasy sú jedinečné a sú základným prvkom severskej ľudovej hudby.

7. Nezávislé scény a klub fusion, piatok 1. decembra

Súčasná európska nezávislá hudba s **ECHTI**, futuristickým inštrumentálnym kvartetom z Bruselu inšpirovaným elektronickou hudbou aj hip-hopom, trapom a funkom, po ktorom vystúpia francúzske dídžejky **Chloe a Warum**, v spoločnom sete.

8. Rapová noc, 2. decembra

Na pódiu vystúpia traja európski raperi, aby predviedli inovatívnu formu mestského vyjadrovania európskej mládeže: raperka francúzsko-čískeho pôvodu **Lázuli**, raper grécko-sierraleonského pôvodu **Kareem Kalokoh** a slovenský raper **Gleb** z Bratislavy.

9. Španielsko-mexický festival, 3. decembra

Skvelé hlasy zo Španielska a z Mexika na vystúpení na záver medzinárodného knižného veľtrhu 2023 a privítanie Španielska ako čestného hosťa na rok 2024, so skladbami mladej španielskej speváčky a skladateľky **Valerie Castro**, s nádherným hlasom **Silvie Pérez Cruz** zo Španielska a mexickou skupinou **Daniel Me Estàs Matando** s ich už etablovaným žánrom boleroglam.

Okrem vystúpení vo *Foro FIL* sa EÚ predstaví v sobotu **18. novembra** v miestnosti č. 3 *Conjunto Santander* v Guadalajare, kde vystúpi duo slovenských hudobníkov **Lash & Grey**, ktorí sú významní na stredoeurópskej scéne, so súčasným jazzom.

Festival európskeho filmu v Guadalajare – FILm

V kinotéke Cineteca v Guadalajare a v spolupráci s ňou sa uskutoční významný festival európskeho filmu – FILm. Jeho cieľom je pomôcť zviditeľniť súčasnú európsku kinematografiu a zvýšiť záujem o ňu medzi verejnosťou, filmovými profesionálmi a kultúrnymi inštitúciami Mexika, Latinskej Ameriky a Karibiku, prilákať nových divákov a položiť základy budúcej spolupráce a koprodukcie. Filmový festival FILm je podporovaný projektom *Filmový festival Európskej únie*, ktorý financuje EÚ.

Premietne sa 30 nových európskych filmov zastupujúcich všetky členské štáty EÚ, a to na tieto témy: imigrácia a diaspóra; mládež; literárne diela v kinematografii. V niektorých prípadoch budú prítomní autori, režiséri alebo scenáristi a budú diskutovať s divákmi. Filmový festival sa otvorí v piatok 17. novembra rumunským filmom „Men of Deeds“ (Muži činu) za účasti jeho režiséra Paula Negoescua.

Mexická súťaž krátkych filmov, do ktorej sa môžu zapojiť všetci účastníci, bude ukončená výberom a premietaním najlepších vytvorených krátkych filmov počas slávnostného otvorenia festivalu.

V rámci festivalu FILm sa uskutočnia odborné kurzy s európskymi filmovými tvorcami a tri workshopy pre profesionálov z tohto odvetvia: 1. písanie scenárov; 2. udržateľný filmový priemysel; a 3. literárne adaptácie a predaj práv.

Výtvarné umenie

1. Výstava európskej kultúry a výtvarného umenia v MUSA

Výstava európskej kultúry a výtvarného umenia sa uskutoční v prestížnom múzeu umenia *Museo de las Artes* (MUSA) Univerzity v Guadalajare a potrvá tri mesiace (november 2023 – január 2024). Túto kultúrnu prehliadku tvoria:

– **Výstava o Cene Európskej únie za súčasnú architektúru** (EUmiesAward), ktorú udeľuje Nadácia Miesa van der Roheho s podporou Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre vzdelávanie a kultúru. Prezentačiou najnovších víťazných projektov nám táto výstava umožňuje ukázať zásady, na ktorých je cena založená – udržateľnosť a starostlivosť o životné prostredie, inklúzia a harmonické plánovanie miest –, ako aj zásady „Nového európskeho Bauhausu“, ktorého cieľom je vytvárať krásne, udržateľné a inkluzívne priestory.

– Výstava diel **imerzného digitálneho umenia**, ktoré vytvorilo 40 umeleckých štúdií **zo siedmich krajín EÚ**. Výstava má podobu imerzného minifestivalu najmodernejších digitálnych umeleckých diel v dvoch miestnostiach: 1. abstraktné imerzné diela; a 2. figuratívne digitálne rozprávania.

– **Výstava súčasného ukrajinského umenia**, ktorá ukazuje súčasnú umeleckú dynamiku, kreativitu a odolnosť kultúry a umeleckého prejavu na súčasnej Ukrajine. Vystavené budú diela 15 súčasných ukrajinských umelcov na tému *paisajes revelados* (odhalené krajiny).

Výstavu otvorí umelecký úvod evokujúci víziu a základné hodnoty EÚ.

2. Výstava európskej mozaiky Mirabilia, imerzné umelecké dielo

V múzeu *Museo Cabañas* sa uskutoční imerzná výstava venovaná histórii mozaiky v Taliansku. Táto výstava umenia mozaiky, prezentovaná a podporovaná Talianskom, nás virtuálne preniesie do štyroch hlavných období rímskej mozaiky, najväčšej formy umeleckého prejavu v období európskej antiky.

3. Výstava Amerika a Európa, výmena pohľadov

Literatúra objektívom Daniela Mordzinského: 60 veľkých autorov z Európy a Latinskej Ameriky vystavených na ulici, na Paseo Chapultepec v Guadalajare. Mordzinski, známy ako „fotograf spisovateľov“, približuje literatúru obrazmi jej autorov, tak, ako aj oba kontinenty, ktoré zrkadlí tak, aby ilustroval vzájomný kultúrny vplyv medzi oboma brehmi Atlantiku.

4. Keď steny hovoria

V pavilóne EÚ bude vystavená ukážka z výstavy *When Walls Talk* (Keď steny hovoria), ktorú vytvoril Dom európskej histórie (Brusel) a ktorá obsahuje 30 historických plagátov so sociálnymi, politickými a umeleckými témami, ktoré boli pre kontinent významné.

Pavilón EÚ na medzinárodnom knižnom veľtrhu

Pavilón Európskej únie, ktorý navrhla európska firma *External Reference* a ktorý zaberá plochu 1 130 m², ponúkne priestor na stretnutia a dialóg medzi verejnosťou a európskou kultúrou, medzi odborníkmi, autormi, umelcami, hosťami a návštevníkmi. Budú sa v ňom konať rôzne literárne, kultúrne a jazykové podujatia a bude mať centrálny priestor, európske kníhkupectvo, knižnicu digitálnych médií, interaktívnu kultúrnu inštaláciu, dve pódia a priestory na stretnutia. V pavilóne budú pracovať vysokoškolskí študenti, ktorí budú pôsobiť ako kultúrni mediátori, budú vítať návštevníkov a poskytovať informácie.

Architektonický dizajn pavilónu EÚ je inšpirovaný hodnotami udržateľnosti, inklúzie, digitalizácie, pohostinnosti a obehového hospodárstva „Nového európskeho Bauhausu“, ako aj vizuálnou identitou EÚ ako čestného hosťa na medzinárodnom knižnom veľtrhu v Guadalajare 2023. Z hľadiska plánovania miest a architektúry je cieľom Nového európskeho Bauhausu vytvárať krásne, udržateľné a inkluzívne priestory. Vplyv budovy a jej aktivít na životné prostredie bude minimalizovaný, pričom sa zabezpečí jej spoločenská funkcia a recyklácia po skončení veľtrhu.

Pavilón poskytne priestory na kultúrne prezentácie členských štátov EÚ, inštitúcií a odborníkov, ktorí sa na veľtrhu zúčastnia. Poskytne aj učebné zdroje zamerané na lepšie pochopenie EÚ, digitálne materiály o geografii a dedičstve EÚ, jazykovú mapu a prístup k digitálnym kultúrnym zdrojom.

FIL Niños a FIL Joven

EÚ sa do *FIL Niños* zapojí predstaveniami a imerznou inštaláciou, ako aj účasťou európskych autorov na aktivitách pre deti.

Pri tejto príležitosti bola špeciálne zostavená a vydaná **antológia klasických príbehov** z 27 krajín EÚ. Tieto príbehy, ilustrované mexickými umelcami, pripomínajú základné hodnoty, z ktorých vychádza väčšina európskej detskej literatúry, a podnecujú dialóg o hodnotách, ktoré sú spoločné pre celý svet. V rámci programu *Filantropía* sa kópie tejto zbierky príbehov budú rozdávať po detskom predstavení, ktoré sa uskutoční v pavilóne EÚ.

Mládežnícky orchester Európskej únie vystúpi v nedeľu 26. novembra vo *Foro Niños* s výchovným koncertom určeným špeciálne pre mladé publikum.

Pri príležitosti 80. výročia vydania **Malého princa** bude počas deviatich dní konania veľtrhu k dispozícii imerzná a zvuková inštalácia založená na diele Antoina de Saint-Exupéryho (Francúzsko), v rámci ktorej si budú môcť zúčastnené deti vypočuť a spoznať toto klasické dielo a ponoriť sa do sveta tejto postavy.

Uskutoční sa predstavenie **Conrad: The Factory-made Boy** (Conrad, chlapec z továrne), hra pre deti od Christine Nöstlinger (Rakúsko), ktorá skúma rozmanitosť, detstvo a ich spoločenskú úlohu.

Klauniáda sa uskutoční v priestoroch *FIL Niños* aj vo verejnom priestore.

Gastronomický program

Gastronomický festival predstaví gastronomickú a kultúrnu rozmanitosť 27 krajín EÚ ako celku, ako aj politiku EÚ na podporu kvalitných výrobkov, ktorej cieľom je chrániť názvy špecifických výrobkov s cieľom propagovať ich jedinečné vlastnosti spojené s ich zemepisným pôvodom a tradičným, miestnym a udržateľným know-how, a to nielen v Európe, ale na celom svete vrátane Mexika.

Šéfkuchár Oswaldo Oliva Rico, ktorý je mexického pôvodu a absolvoval odbornú prípravu v najlepších európskych gastronomických inštitúciách, svojím kuchárskym umením stelesňuje slogan „Budovanie únie kultúr“. Oliva pracoval s bratmi Rocovcami v reštaurácii El Celler de Can Roca (Girona), potom sa pripojil k tímu Andoniho Luisa Aduriza, ktorý viedol výskumnú kuchyňu reštaurácie Mugaritz (San Sebastián), a po návrate do Mexika v praxi zúročil skúsenosti a vedomosti získané v Európe.

#FILGuadalajara

#UniónDeCulturas

#SomosLectores